

Autor: Radim Lhoták

Zjistili jsme, že ve všech hlavních morálních soudech dospěla Evropa k jednomyslnosti, počítaje v to i země, kde vládne evropský vliv: v Evropě se zjevně ví to, o čem se Sókratés domníval, že neví, o čem onen slavný had kdysi přislíbil učit – dnes se „ví“, co je dobro a zlo. Pak ovšem musí znít tvrdě a špatně doléhat k sluchu, když stále znovu trváme na jednom: co se tu domnívá, že ví, co tu svou chválou a hanou velebí samo sebe, je instinkt stádního zvířete jménem člověk.

Slovy Friedricha Nietzsche uvádím na zřetel nás Evropany, naši prostoduchou víru, že to, co bylo nastoleno jako vrchol evropského duchovního vývoje, je oprávněno nazývat se „demokratickou vymožeností“, naši parlamentní demokracii, v níž sociální moralisté, křesťané a liberální nemehla svádějí boj o rouna strachem opelichaných ovcí a ze svých morálně zatuchlých kabinetů se předhánějí, kdo nalezne nejpříjemnější způsob, jak z nás ostříhat poslední zbytky hřejivé vlny, již tak dost ochablé nedostatkem potravy k posilnění naší zmužilosti. Nedivme se, že je s námi zacházeno jako s lůzou. Poslední, čím se ještě projevuje naše lidskost a pronikavá vůle, je umění nadávat. Nadáváme na politiky, na elitu, na intelektuály, na kantory, nadáváme jeden na druhého, nadáváme do větru internetové změti pomluv a hloupostí, jako kdyby vše, čím se umenšuje naše naděje na důstojný život, se nás vůbec netýkalo.

Jakže, máme být plotem obehnanou školkou zakrslých polodřevin těm, kdo nám vládnou? A kdo nám vládne? Státní mašinerie? Ten paskvil byrokratické organizace lidí, který má zajišťovat společenský pokrok, sociální jistoty, naši obranu, náš chomout rovných práv a povinností? Nebo naše slavná a všemi užvatlanými jazyky skloňovaná elita, ona špičková oligarchie, která zachází se světem jako s virtuálním modelem počítačové hry, zatímco přisypává žetony investovaných miliard na to či ono konto technologické magie, hry na Pána stvořitele, dobyvatele vesmíru, na válečné pletky s tou kterou národní či náboženskou posedlostí po odumírajícím, profánním ideálu lidské převahy nad hmotou? Je tomu dost rozumět? Máme všichni na mysli tu stejnou elitu, která míchá karty vrtkavé Fortuny na poli světodějného kolbiště tržní ekonomiky jenom proto, aby neumřela nudou?

Ach, vy slabí, pokoření, osamělí, cetkami ověnčení, vy zevlouni překrmení zbytky od večere Páně, vy toulavé a vyšeptalými zvonci jedinečnosti opásané kusy stáda, snad máte naději, že nějaká vyšší síla či nějaká vesmírná konspirace vyvolených vám určí smysluplný úděl,

vyústění vašich přízemních tužeb ve spravedlivý řád bez vašeho přičinění, bez vaší vlastní vůle k moci? Není pochyb, nic ze žírných statků, které plodí potravu, nic ze zdrojů země, jež přinášejí růst a prosperitu, vám dnes nepatří. Vše jste nechali propadnout hrabivosti kupců, z nichž se stali zlatem vyšňožené panské figurky globalizace, kumulace kapitálu, rokujících loutek za železným plotem, v oné komedii del arte, kde z ligy mocných upachtění a poblouznění vědci v nedostatku vědění snad tropí si žerty. O jaké moci to mluvíte? O jakých piklech skrytých v hlubinách pavoučí sítě a zchytralého švindlu se vám zdá? Jak se mohlo stát, že jste se do té sítě lapili jako mouchy hledící na svět skrze labyrint složených očí a nesourodých vjemů? Není toto onen svět řízený vyšším principem všemohoucího Boha a věčné blbosti?

Hle, ve jménu ducha, rozumu a dělby práce zrodil se člověk, aby z divokých hvozdů vytvořil zahradu, místo svého tvoření, rozjímání, lásky a odpočinku. Veškeré bohatství oligarchů vykvetlo z vašeho umu, na vašem úsilí a přičinlivosti stojí a padá dodnes. Kdo z vás učinil disponibilní zdroje? Kdo vás přirovnal k hromadě surového železa? Kdo vás nutí chovat se jako položky zásoby? Jako tažný dobytek ustájený v intenzivním chovu moderních států? Co vám brání spolčit se navzdory těmto státům, které jsou jediným nástrojem reálné moci těch, jimž starost o vaše štěstí a blahobyt dosud neleží na srdci? Co vám brání odkázat tyto státy do mezí vaší vlastní delegované pravomoci a postavit se čelem proti skutečným vykořisťovatelům vaší práce? Je vaší vlastní věcí neprodávat se lacino. Pouze lidé poddaní cizí vůli, ovládaní vlastní slabostí mluví o jediném dobru a zlu pro všechny. Morálka lidí svobodných nemoralizuje, nesoudí ani nereptá, ale hoří pro společnou věc. Dejte oligarchům na vědomí, že nemohou rozhodovat o vašem využití bez vás, že nemohou disponovat s vašimi lidskými možnostmi bez toho, aby sami pro vás zajistili důstojné životní podmínky a životní prostředí z prostředků, které vy pro ně vytváříte. Učiňte je odpovědnými za tento svět. Staňte se jejich hrdými partnery a ne sluhy naplněnými nenávisť. K tomu se však musíte spojit ve společném zájmu, množstvím v pospolitosti vytvořit protipól jejich nadřazenosti. Nebo jste tak líní, tak podezřívaví, tak závistiví, tak lhostejní, tak umenšení, že nejste schopni se ani chopit stejného konce provazu s vlastním bratrem?

Život je přece to, o co nám jde, náš vlastní život, svoboda a sebevědomí, hrdost a vědomí síly. Je opravdu nutné děsit se každé snahy, každé ideje podložené silou ducha i vznešenosti, s níž bychom se měli stát skutečnou součástí celku, ztotožnit se ve společné vůli i víře, podrobit se společné věci a třeba i vůdčí roli těch, jimž není cizí myšlenka vzájemnosti, smyslu této vzájemnosti a cesty, která má ve svém směrníku řád, duchovní pospolitost, boj za osvobození člověka skrze jednotu a oběť ve prospěch celku? Být někým znamená nebýt sám v sobě, uzavřený v soukromé, zženštilé a individualistické přízemnosti. Být někým znamená vědět, kam patřím, pro jaký nadindividuální cíl hoří mé srdce, na jaký oltář kultury a vpravdě pohanské mužnosti zapalují své oběti, o jaký kmen mi běží, aby sílil a v rozkošatělém větroví vzpínajícím se ke klenbě universa vydával své plody. Je opravdu nutné tlachat o nezávislosti, o svobodě jednotlivců bez moci zapřažených do sítí tržních mechanismů postrádajících ducha, lidskost i vědomí, o právu člověka na sebeurčení bez společného smyslu, pravdy a vědění, bez kultů vyššího řádu, jimiž jsme určeni ke společnému údělu, a přitom osočovat, snižovat každý obrodný hlas mluvící o jednotě, harmonii či přirozené hierarchii jako útok fašismu či totalitarismu? Je opravdu nutné umírat?